

Invertebrats marins en perill a les Illes Balears

Invertebrados marinos en peligro en las Islas Baleares

Endangered marine invertebrates in the Balearic Islands

CONSELLERIA
MEDIO AMBIENT
I TERRITORI

Edició: Conselleria de Medi Ambient i Territori. Govern de les Illes Balears

Direcció: Servei de Protecció d'Espècies

Coordinació: SOLDECOCOS

Text i fotos: Manu San Félix - SEO/BirdLife. Projecte ARES (Actuacions de Recuperació d'Espècies Silvestres)

Gener 2020

Maquetació: PrintXpress

Dipòsit legal: PM 7-2020

Edición: Conselleria de Medi Ambient i Territori. Govern de les Illes Balears

Dirección: Servicio de Protección de Especies

Coordinación: SOLDECOCOS

Texto y fotos: Manu San Félix - SEO/BirdLife. Proyecto ARES (Actuaciones de Recuperación de Especies Silvestres)

Enero 2020

Maquetación: PrintXpress

Depósito legal: PM 7-2020

Edition: Conselleria de Medi Ambient i Territori. Govern de les Illes Balears

Direction: Wildlife Conservation Service

Coordination: SOLDECOCOS

Text and photos: Manu San Félix - SEO/BirdLife. ARES Project (Actions for the Recovery of Wildlife)

January 2020

Layout: PrintXpress

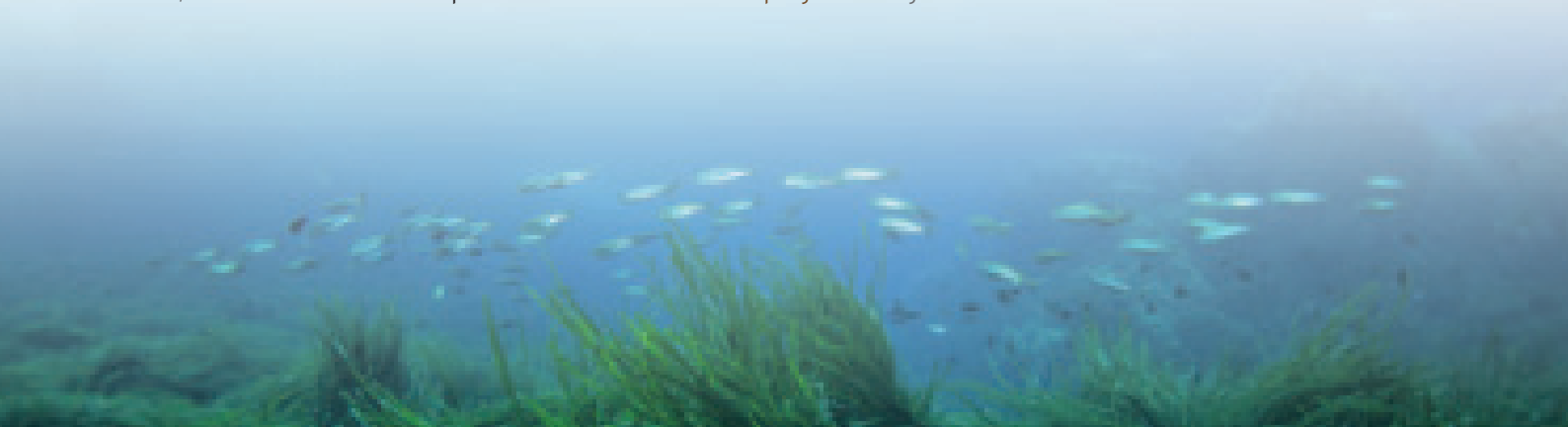
Legal deposit: PM 7-2020

Invertebrats marins en perill a les Illes Balears
Invertebrados marinos en peligro en las Islas Baleares
Endangered marine invertebrates in the Balearic Islands

Índex - Índice - Index

- P. 01,02 **Introducció**
- P. 02,03 ***Scyllarides latus***, Cigala gran o esclop, Cigala, Cigarra de mar mediterránea, Mediterranean slipper lobster
- P. 04,05 ***Maja squinado***, Cranca de Balears, Centollo, European spider crab
- P. 06,07 ***Homarus gammarus***, Llamàntol, Bogavante, Lobster
- P. 08,09 ***Cladocora caespitosa***, Madrèpora mediterrània, Madrépora mediterránea, Mediterranean madrepora
- P. 10,11 ***Corallium rubrum***, Corall, Coral rojo, Red coral
- P. 12,13 ***Paramuricea clavata***, Gorgònia roja, Gorgonia roja, Red gorgonian sea fan
- P. 14,15 ***Pinna nobilis***, Enclotxa, Nacra, Noble pen Shell or Fan mussel
- P. 16,17 ***Pinna rudis***, Nacra rugosa, Abanico, Rough pen shell
- P. 18,19 ***Charonia lampas***, Corn, Tritón, Red triton
- P. 20,21 ***Dendropoma lebeche***, Tenassa, Arrecife mediterráneo, Mediterranean vermetid
- P. 22,23 Invertebrats marins en perill - Invertebrados marinos en peligro - Endangered marine invertebrates

INTRODUCCIÓ / INTRODUCCIÓN / INTRODUCTION

El medi marí resulta molt més complex i costós d'investigar i no s'estudia tant com el medi terrestre. Pel que fa als invertebrats marins, la majoria de les dades provenen d'estudis pesquers, el que afegeix una manca especial d'informació en aquelles espècies (la majoria) que no són objecte d'explotació comercial.

El Pla de recuperació i conservació dels invertebrats marins de les Illes Balears desenvolupa una campanya per millorar la recollida d'informació sobre els invertebrats marins més amenaçats i menys coneguts, amb l'ànim de millorar-ne el coneixement i contribuir a dissenyar mesures de conservació. Ajuda'ns! Si veus una nacra, un corn o una cranca al mar balear, per favor, avisa'ns.

El medio marino resulta mucho más complejo y costoso de investigar y no se estudia tanto como el medio terrestre. En relación a los invertebrados marinos, la mayoría de los datos provienen de estudios pesqueros, lo que implica una carencia añadida de información en aquellas especies (la mayoría) que no son objeto de explotación comercial.

El Plan de recuperación y conservación de los invertebrados marinos de las Islas Baleares desarrolla una campaña para mejorar la recogida de información sobre los invertebrados marinos más amenazados y menos conocidos, con el objetivo de mejorar el conocimiento y contribuir a diseñar medidas de conservación. Ayúdanos! Si ves una nacra, un tritón o un centollo en el mar balear, por favor, avísanos.

Research in the marine environment is much more complex and expensive and so is not studied as much as the terrestrial environment. In relation to marine invertebrates, most of the information comes from fisheries studies, which implies an additional lack of information on those species (the majority) that are not subject to commercial exploitation.

In the framework of the Plan for the recovery and conservation of marine invertebrates of the Balearic Islands a campaign to improve the collection of information on the most threatened and least known marine invertebrates is being developed, with the aim of improving knowledge and contributing to designing measures for conservation. Help us! If you see a noble pen shell, a red triton or a spider crab in the Balearic Sea, please let us know.

especies@dgcapea.caib.es

Telf. +34 971 784 956

WHATSAPP: +34 606875244

Scyllarides latus.
Cigala gran o esclop.

Descripció: Crustaci de cos robust i rugós recobert de granulacions. La closca és molt dura, de forma quadrangular i el seu cos arriba a tenir fins a uns 40 centímetres de longitud.

Hàbitat: És present en fons rocosos i en ambients ombrívols durant el dia, donats els seus hàbits nocturns. Se'l sol observar en esquerdes i coves. A la primavera, en l'època de reproducció, arriben gairebé fins a la mateixa vorera de la mar.

Principals amenaces: Pesca comercial i furtiva per al consum que ha portat a l'espècie a la sobre explotació en tot l'àmbit balear.

Protecció legal: No està legalment protegida però sí amenaçada.

Scyllarides latus.
Cigala, Cigarra de mar
Mediterránea.

Descripción: Crustáceo de cuerpo robusto y rugoso recubierto de granulaciones. El caparazón es muy duro de forma cuadrangular y su cuerpo llega a tener hasta unos 40 centímetros de longitud.

Hábitat: Está presente en fondos rocosos en ambientes umbríos durante el día dados sus hábitos nocturnos. Se le suele observar en grietas y cuevas. En primavera en la época de reproducción llegan casi hasta la misma orilla.

Principales amenazas: Pesca comercial y furtiva para el consumo que ha llevado a la especie a la sobre explotación en todo el ámbito balear.

Protección legal: No está legalmente protegida pero sí amenazada.

Scyllarides latus.
Mediterranean slipper lobster.

Description: Crustacean with a robust and rugged body covered with granulations. The quadrangular shell is very hard and its body can measure up to 40 centimetres long.

Habitat: It is present in rocky seafloors in shady environments during the day given its nocturnal habits. It is usually observed in cracks and caves. In spring during the breeding season they arrive almost to the shore.

Main threats: Commercial and illegal fishing for human consumption that has led the species to overexploitation throughout the Balearic area.

Legal Protection: Not legally protected but threatened.

Scyllarides latus

Maja Squinado. Cranca de Balears.

Descripció: És una espècie de crustaci decàpode migratori de grans dimensions. La closca arriba als 20 centímetres i està cobert d'espines. Era molt abundant a les costes rocoses de les Balears i fa dècades es va pescar més enllà del límit, tot i no tenir interès comercial.

A les Balears la situació és molt dolenta però amb diferències: a Mallorca i Menorca amb prou feines hi ha observacions, mentre que a Eivissa i Formentera hi ha constància d'algunes captures i observacions recents.

Hàbitat: És habitual de fons rocosos encara que es pot trobar també a praderies de posidònia, maërl i fons de sorra i reble.

Principals amenaces: La sobre explotació per la pesca comercial i la pesca furtiva.

Protecció legal: No està legalment protegida però sí amenaçada.

Maja Squinado. Centollo.

Descripción: Es una especie de crustáceo decápodo migratorio de gran tamaño. Su caparazón llega a los 20 centímetros y está recubierto de espinas. Era muy abundante en las costas rocosas de las Baleares y hace décadas se pescó hasta el límite a pesar de no tener interés comercial.

En Baleares la situación es muy mala, pero con diferencias: en Mallorca y Menorca apenas hay observaciones, mientras que en Ibiza y Formentera hay constancia de algunas capturas y observaciones recientes.

Hábitat: Es habitual de fondos rocosos, aunque se le puede encontrar también en praderas de posidonia, maërl y fondos de arena y cascajo.

Principales amenazas: La sobre explotación por la pesca comercial y la pesca furtiva.

Protección legal: No está legalmente protegida pero sí amenazada.

Maja Squinado. European spider crab.

Description: It is a large migratory decapod crustacean whose shell reaches up to 20 centimetres and is covered with thorns. It was very abundant on the rocky coasts of the Balearic Islands but decades ago it was overfished to the limit despite not having commercial interest.

In the Balearics the situation is very bad but with differences: In Mallorca and Menorca there are hardly any observations, whilst in Ibiza and Formentera there is evidence of some recent captures and observations.

Habitat: It is commonly found in rocky seafloors although it can be found also in posidonia meadows, maërl and sandy and gravel seafloors.

Main threats: Overexploitation by commercial fishing and poaching.

Legal protection: Not legally protected but threatened.

Maja Squinado

Homarus gammarus. Llamàntol.

Descripció: Aquest crustaci no és molt abundant a les Balears. Pot arribar als 60 centímetres encara que l'habitual és que no passi de 40 centímetres de longitud. Molt fàcil de reconèixer pel seu color blavós i les seves grans pinces. L'esquerra més gran amb la funció de triturar i la dreta més curta.

Hàbitat: Normalment en profunditats al voltant dels 50-60 metres, si bé també es pot veure a menys profunditat. Habitualment dins de forats a la roca, excavats a la sorra o en derelictes.

Principals amenaces: Captura il·legal.

Protecció legal: No està legalment protegida però sí amenaçada.

Homarus gammarus. Bogavante.

Descripción: Este crustáceo no es muy abundante en Baleares. Puede llegar a los 60 centímetros, aunque lo habitual es que no pase de 40 centímetros de longitud. Muy fácil de reconocer por su color azulado y sus grandes pinzas. La izquierda más grande con la función de triturar y la derecha más corta.

Hábitat: Normalmente en profundidades en torno a los 50-60 metros, aunque puede verse a menos metros profundidad. Habitualmente dentro de agujeros en la roca, excavados en la arena o en pecios.

Principales amenazas: Captura ilegal.

Protección legal: No está legalmente protegida pero sí amenazada.

Homarus gammarus. Lobster.

Description: This crustacean is not very abundant in the Balearic Islands. It can reach up to 60 centimetres, although it is usually not longer than 40 centimetres long. Easily recognized thanks to its bluish colour and big clamps, being the left one larger in size than the right one and with a crushing function.

Habitat: Normally found in depths around 50-60 meters although it can be seen shallower. Usually in rocky cracks, holes dug in the sand or inside wrecks.

Main threats: Illegal catch.

Legal protection: Not legally protected but threatened.

Homarus gammarus

Cladocora caespitosa. **Madrepòra mediterrània.**

Descripció: Corall colonial amb esquelet calcari compacte i dur. A Balears poden observar-se grans colònies de més d'un metre de grandària amb una estructura similar als corals tropicals. Aquest creixement és possible gràcies a la seva associació amb algues zooxantel·les, igual que els corals tropicals.

Hàbitat: Generalment sobre fons rocosos poc profunds entre 5 i 25 metres, tot i que poden estar a més profunditat. A l'entorn dels 10 metres és on més es desenvolupen per la seva afinitat per les aigües temperades i arriben a recobriments del fons superiors al 30%.

Principals amenaces: La contaminació de les aigües costaneres per aigües residuals mal depurades. L'escalfament global que en els darrers anys ha començat a causar "blanqueig". El trencament de la colònies per a l'ancoratge d'embarcacions. L'extracció per col·leccionisme.

Protecció legal: No està legalment protegida però sí amenaçada.

Cladocora caespitosa. **Madrepòra mediterránea.**

Descripción: Coral colonial con esqueleto calcáreo compacto y duro. En Baleares pueden observarse grandes colonias de más de un metro de tamaño con una estructura similar a los corales tropicales. Este crecimiento es posible gracias a su asociación con algas zooxantelas, al igual que los corales tropicales.

Hábitat: Generalmente sobre fondos rocosos poco profundos entre 5 y 25 metros, aunque pueden estar a mayor profundidad. En el entorno de los 10 metros es donde más se desarrollan por su afinidad por las aguas templadas y llegan a recubrimientos del fondo superiores al 30%.

Principales amenazas: La contaminación de las aguas costeras por aguas residuales mal depuradas. El calentamiento global que en los últimos años ha comenzado a causar "blanqueo". La rotura de las colonias por el fondeo de embarcaciones. La extracción por coleccionismo.

Protección legal: No está legalmente protegida pero sí amenazada.

Cladocora caespitosa. **Mediterranean madrepore.**

Description: Colonial coral with compact and hard calcareous skeleton. In the Balearics, large colonies of over a meter in size can be observed with a structure similar to those in tropical corals. This growth, like in tropical corals, is possible thanks to its association with zooxanthellae.

Habitat: Generally, grows on shallow rocky seafloors between 5 and 25 meters deep, although it can be found at greater depths too. Around the areas at 10 meters deep is where it most develops due to its affinity to mild water temperatures where it can reach seafloor coatings of over 30%.

Main threats: The contamination of coastal waters by poorly treated wastewater. The global warming that in recent years has begun to cause "bleaching". Boat anchoring that causes the breaking down of the colonies. The extraction by collectors.

Legal protection: Not legally protected but threatened.

Cladocora caespitosa

Corallium rubrum. Corall.

Descripció: És un corall arborescent del grup dels anomenats "corals preciosos" amb un esquelet calcari dur que arriba a un màxim de 50 centímetres de grandària i una base de fins a 10 centímetres. S'estima que les colònies d'aquestes mides tenen centenars d'anys. El seu color es deu a les sals de ferro dins l'estructura de carbonat de calci. Té dos tipus de pòlips: uns que s'encarreguen de capturar l'aliment i d'altres que s'encarreguen de que circuli l'aigua pel sistema de la colònia.

Hàbitat: Viu en llocs amb poca llum i aigües tranquil·les, creixent en fons rocosos i coves submarines entre 20 i 200 metres.

Principals amenaces: L'extracció manual per a la seva comercialització en joieria.

Protecció legal: No està legalment protegida però sí amenaçada.

Corallium rubrum. Coral rojo.

Descripción: Es un coral arborescente del grupo de los llamados "corales preciosos" con un esqueleto calcáreo duro que llega a un máximo de 50 centímetros de tamaño y una base de hasta 10 centímetros. Se estima que las colonias de estas medidas tienen centenares de años. Su color se debe a las sales de hierro en la estructura de carbonato de calcio. Tiene dos tipos de pólipos: unos que se encargan de capturar el alimento y otros que se encargan de que circule el agua por el sistema de la colonia.

Hábitat: Vive en lugares con poca luz y aguas tranquilas, creciendo en fondos rocosos y cuevas submarinas entre 20 y 200 metros.

Principales amenazas: La extracción manual para su comercialización en joyería.

Protección legal: No está legalmente protegida pero sí amenazada.

Corallium rubrum. Red coral.

Description: It is an arborescent coral from the group of so-called "precious corals" with a hard calcareous skeleton that reaches a maximum size of 50 centimetres and a base of up to 10 centimetres. It is estimated that the colonies of these measures are hundreds of years old. Its colour is due to iron salts in the calcium carbonate structure. It has two types of polyps; ones are responsible for capturing the food whilst the others make sure that water circulates through the colony.

Habitat: It inhabits areas with low light and calm waters, growing on rocky seafloors ranging between 20 and 200 meters deep.

Main threats: Manual removal for the jewellery industry.

Legal protection: Not legally protected but threatened.

Corallium rubrum

Paramuricea clavata. Gorgònia roja.

Descripció: És una gorgònia marina de l'ordre dels Alcionaris amb ramificacions que creixen en un sol pla en forma de ventall orientat cap al corrent, de manera que els pòlips tinguin la major oportunitat de capturar l'aliment. Els pòlips i el teixit comú de la colònia normalment són de color vermell, encara que hi ha exemplars de colònies total o parcialment de color groc. Tenen pòlips grans, entre 6 i 10 mm d'alt, amb una corona de 8 tentacles envoltant la boca. Normalment creixen en grups que constitueixen autèntics boscos animals que generen un hàbitat que serveix a altres espècies.

Hàbitat: És estrany observar-la a Balears a menys de 30 metres, sent la franja entre 30 i 60 metres on aquesta espècie es troba més a gust i creix amb més força. És més freqüent en les parets o baixos rocosos profunds amb orientació nord.

Principals amenaces: L'arrencament per arts de pesca (línies i xarxes), l'escalfament de la Mediterrània i l'extracció per a la aquariofilia o com a objecte ornamental.

Protecció legal: No està legalment protegida però sí amenaçada.

Paramuricea clavata. Gorgonia roja.

Descripción: Es una gorgonia marina del orden de los Alcionarios con ramificaciones que crecen en un sólo plano en forma de abanico orientado a la corriente, de tal manera que los pólipos tengan la mayor oportunidad de capturar el alimento. Los pólipos y el tejido común de la colonia normalmente son de color rojo, aunque hay ejemplares de colonias total o parcialmente de color amarillo. Tienen pólipos grandes, entre 6 y 10 mm de alto, con una corona de 8 tentáculos rodeando la boca. Normalmente crecen en grupos que constituyen auténticos bosques animales que generan un hábitat que sirve a otras especies.

Hábitat: Es raro observarla en Baleares a menos de 30 metros, siendo la franja entre 30 y 60 metros donde esta especie se encuentra más a gusto y crece con más fuerza. Es más frecuente en las paredes o bajos rocosos profundos con orientación norte.

Principales amenazas: El arrancamiento por artes de pesca (líneas y redes), el calentamiento del Mediterráneo y la extracción para la acuariofilia o como objeto ornamental.

Protección legal: No está legalmente protegida pero sí amenazada.

Paramuricea clavata. Red gorgonian sea fan.

Description: It is a marine gorgonian of the order of the alcyonaceans with ramifications that grow in a single plane in a fan-shape orientated to the current so that the polyps have the highest possible chances of capturing food. The polyps and common tissue of the colonies are usually red, although some have been seen partially or totally yellow. They have large polyps, between 6 and 10 mm high, with a crown of 8 tentacles surrounding the mouth. They usually grow in groups that form real animal forests that generate habitats used by other species.

Habitat: It is rarely seen in the Balearic Islands shallower than 30 meters, being the range between 30 and 60 meters deep where this species feels more comfortable and grows stronger. It is more frequent in deep rocky walls or pinnacles facing North.

Main threats: The tearing off by fishing gear (lines and nets). The rising temperatures of the Mediterranean Sea. And the extraction for the aquarium industry or as an ornamental object.

Legal protection: Not legally protected but threatened.

Paramuricea clavata

Pinna nobilis.
Enclotxa.

Descripció: És una espècie de mol·lusc bivalve endèmic de la Mediterrània. Té la característica de ser el mol·lusc més gran de la Mediterrània arribant a aconseguir 120 centímetres de longitud i arribant a viure fins a 20 anys. És una espècie que destaca per la seva elevada capacitat de filtració.

Hàbitat: El seu hàbitat més característic són les praderies de posidònia on fa temps eren molt abundants. Però també són presents en fons de maèrl fins a 40 metres de profunditat i en llacunes litorals amb fons de sorra i sorres fangoses.

Principals amenaces: Espècie molt sensible a l'ancoratge d'embarcacions. Les seves valves són cobejades com a objecte ornamental. Però el gran declivi de l'espècie s'ha degut a la sobtada aparició d'un paràsit intestinal *Haplosporidium pinnae*.

Protecció legal: En perill d'extinció.

Pinna nobilis.
Nacra.

Descripción: Es una especie de molusco bivalvo endémico del Mediterráneo. Tiene la característica de ser el molusco más grande del Mediterráneo llegando a alcanzar 120 centímetros de longitud y llegando a vivir hasta 20 años. Es una especie que destaca por su elevada capacidad de filtración.

Hábitat: Su hábitat más característico son las praderas de posidonia donde antaño eran muy abundantes. Pero también están presentes en fondos de maèrl hasta 40 metros de profundidad y en lagunas litorales con fondos de arena y arenas fangosas.

Principales amenazas: Especie muy sensible al fondeo de embarcaciones. Sus valvas son codiciadas como objeto ornamental. Pero el gran declive de la especie se ha debido a la súbita aparición de un parásito intestinal *Haplosporidium pinnae*.

Protección legal: En peligro de extinción.

Pinna nobilis.
Noble pen shell or Fan mussel.

Description: It is a species of bivalve mollusc endemic to the Mediterranean. It has the feature of being the largest mollusc in the Mediterranean reaching up to 120 centimetres in length, being able to live up to 20 years. It is a species that stands out for its high filtration capacity.

Habitat: Its most characteristic habitat is the posidonia meadows where time ago it was very abundant. But it is also present in maèrl seafloors down to 40 meters deep and inside coastal lagoons with sandy and muddy bottoms.

Main threats: Very sensitive species to boat anchoring. Its shells are coveted as an ornamental object. But the great decline of the species has been due to the sudden appearance of an intestinal parasite *Haplosporidium pinnae*.

Legal protection: At risk of extinction.

Pinna nobilis

Pinna rudis.
Nacra rugosa.

Descripció: És un mol·lusc bivalve del gènere *Pinna* que aconsegueix una longitud de 25-30 centímetres. En estat juvenil és fàcil confondre-ho amb exemplars de *Pinna nobilis*. La característica per a diferenciar-los són la petxina més fina i delicada d'aquesta espècie en comparació amb la nacra, la menor grandària i les prolongacions al llarg de les seves valves que es mantenen quan són adults. El coneixement sobre *Pinna rudis* és escàs en comparació amb *Pinna nobilis*. És una espècie endèmica de la Mediterrània i poc freqüent.

Hàbitat: Viu sobre substrats rocosos, normalment prop de costa.

Principals amenaces: Recollida, contaminació i destrucció de la costa.

Protecció legal: No està legalment protegida però sí amenaçada.

Pinna rudis.
Abanico.

Descripción: Es un molusco bivalvo del género *Pinna* que alcanza una longitud de 25-30 centímetros. En estado juvenil es fácil confundirlo con ejemplares de *Pinna nobilis*. La característica para diferenciarlos son la concha más fina y delicada de esta especie en comparación con la nacra, el menor tamaño y las prolongaciones a lo largo de sus valvas que se mantienen cuando son adultas. El conocimiento sobre *Pinna rudis* es escaso en comparación con la *Pinna nobilis*. Es una especie endémica del Mediterráneo y poco frecuente.

Hábitat: Vive sobre sustratos rocosos, normalmente cerca de costa.

Principales amenazas: Recolección, contaminación y destrucción de la costa.

Protección legal: No está legalmente protegida pero sí amenazada.

Pinna rudis.
Rough pen shell.

Description: It is a bivalve mollusc of the genus *Pinna* that reaches a length of 25-30 centimetres. In the juvenile state it is easily mistaken with *Pinna nobilis* specimens. The way to differentiate them is by the thinner and more delicate shell of this species in comparison with the Noble pen shells', the smaller size and the prolongations along the valves that are present even when they are adults. The knowledge about *Pinna rudis* is scarce with barely any research in comparison with *Pinna nobilis*. It is a rare endemic species of the Mediterranean.

Habitat: It lives on rocky seafloors, usually close to the coast.

Main threats: Extraction, contamination and destruction of the coastline.

Legal protection: Not legally protected but threatened.

Pinna rudis

Charonia lampas. Corn.

Descripció: És un mol·lusc gasteròpode, essent el caragol marí més gran de la Mediterrània, ja que arriba a una mida entre 20 i 30 cm de longitud, ocasionalment als 40 cm. Es tracta d'un gran depredador d'hàbits principalment nocturns que s'alimenta preferentment de equinoderms. És una espècie de sexes separats. De les càpsules de la seva posada eclosionen petites larves velígeres (amb capacitat de nedar) que són capaces d'alimentar-se i viure en el plàncton durant períodes de fins a 3 mesos, motiu que els permet dispersar-se considerablement.

Hàbitat: Encara que es distribueix per tot Balears, és una espècie cada vegada més escassa, fins i tot rara, amb poblacions més i més fragmentades. Viu tant a hàbitat rocosos, com a fons de fang i praderies de posidònia. Es pot observar en immersió des dels 15 metres, si bé arriba a profunditats majors, al voltant dels 200 metres.

Principals amenaces: En alguns llocs la seva carn és apreciada per al consum i també la seva closca com a objecte ornamental. És capturada de forma accidental a la pesca d'arrossegament.

Protecció legal: Vulnerable.

Charonia lampas. Tritón.

Descripción: Es un molusco gasterópodo, siendo el caracol marino más grande del Mediterráneo, ya que alcanza un tamaño entre 20 y 30 cm de longitud, ocasionalmente 40 cm. Se trata de un gran depredador de hábitos principalmente nocturnos, que se alimenta preferentemente de equinodermos. Es una especie de sexos separados. De las cápsulas de su puesta eclosionan pequeñas larvas velígeras (con capacidad natatoria) que son capaces de alimentarse y vivir en el plancton durante periodos de hasta 3 meses, lo que les permite dispersarse considerablemente.

Hábitat: Aunque se distribuye por toda las Baleares, es una especie cada vez más escasa, incluso rara, con poblaciones cada vez más fragmentadas. Vive tanto en hábitat rocosos, como fondos de fango y praderas de posidonia. Se le puede observar en inmersión desde los 15 metros, pero llega a profundidades mayores, entorno a los 200 metros.

Principales amenazas: En algunos lugares su carne es apreciada para el consumo y también su concha como objeto ornamental. Es capturada de forma accidental en la pesca de arrastre.

Protección legal: Vulnerable.

Charonia lampas. Red triton.

Description: It is a gastropod mollusc being the largest sea snail in the Mediterranean, reaching a size between 20 and 30 cm in length, and occasionally 40 cm. It is a great predator of mainly nocturnal habits that prefers to feed on echinoderms. In this species, genders are separate. Small veliger larvae hatch from the eggs and are able to feed and live as plankton for periods of up to 3 months, which allows them to spread.

Habitat: Although it is found throughout the Balearic Islands, it is more and more scarce, even rare, with populations increasingly fragmented. It lives in rocky habitats, muddy bottoms and posidonia meadows. It can be observed from 15 meters onwards, reaching depths of 200 meters.

Main threats: In some places they feed on the meat and use the shell for ornamental purposes. It is a by-catch in trawl fishing.

Legal protection: Vulnerable

©Charlotte Jampou

Dendropoma lebeche. Tenassa.

Descripció: *Dendropoma lebeche* és un gasteròpode marí sèssil (subjecte al fons) de la família Vermetidae, que habita la franja litoral des dels 0 fins als 3 metres de profunditat. Es tracta d'una espècie gregària que forma crostes i densos conglomerats, els intersticis de la qual poden ser omplerts per diverses algues coral·lines incrustants, que cimenten tota l'estructura donant lloc a bioconstruccions formant cinturons i cornises al voltant de les roques. Aquestes formacions protegeixen la costa de l'onatge i són un excel·lent indicador de les variacions del nivell del mar.

Hàbitat: És present a la zona mediolitoral, la línia "a nivell de mar". Per això té un alt valor com espècie indicadora enfront dels impactes en la costa.

Principals amenaces: Construccions litorals, abocaments de combustibles que arriben a la costa, freqüentació de la costa i "pisoteo".

Protecció legal: Vulnerable.

Dendropoma lebeche. Arrecife Mediterráneo.

Descripción: *Dendropoma lebeche* es un gasterópodo marino sésil (sujeto al fondo) perteneciente a la familia Vermetidae que habita la franja litoral desde los 0 hasta los 3 metros de profundidad. Se trata de una especie gregaria que forma costras y densos conglomerados, cuyos intersticios pueden ser rellenados por diversas algas coralinas incrustantes, que cementan toda la estructura dando lugar a bioconstrucciones formando cinturones y cornisas alrededor de las rocas. Estas formaciones protegen la costa del oleaje y son un excelente indicador de las variaciones del nivel del mar.

Hábitat: Está presente en la zona mediolitoral, la línea "a nivel de mar". Por ello tiene un alto valor como especie indicadora frente a los impactos en la orilla.

Principales amenazas: Construcciones litorales, vertidos de combustibles que llegan a la orilla, frecuentación de la costa y "pisoteo".

Protección legal: Vulnerable.

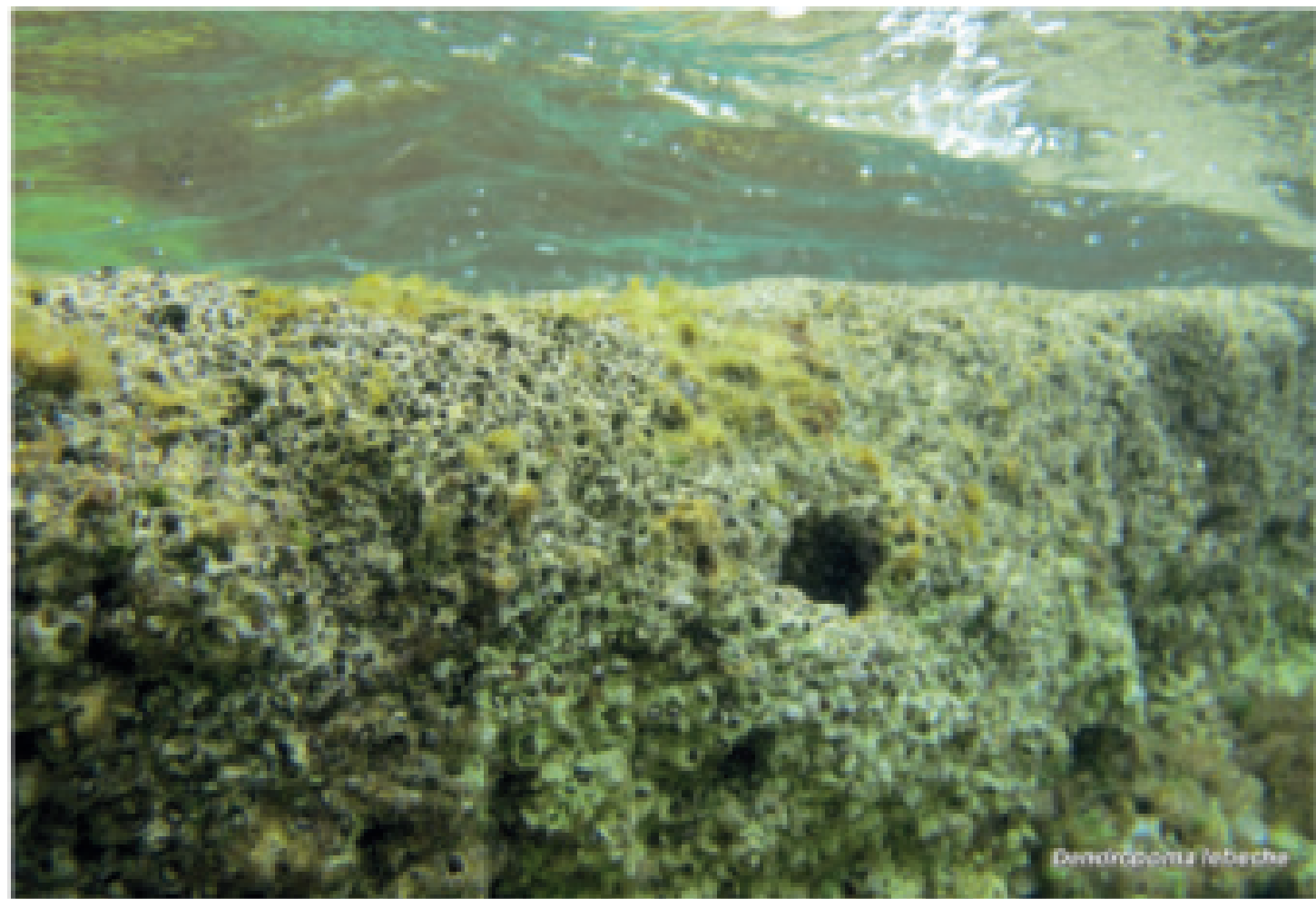
Dendropoma lebeche. Mediterranean vermetid.

Description: It is a sessile marine gastropod belonging to the family Vermetidae that inhabits the coastal line from 0 to 3 meters deep. It is a gregarious species that forms crusts and dense conglomerates, whose interstices can be filled by several encrusting coral algae that act like cement, forming belts and cornices around the rocks of bioconstructions. These formations protect the coast from the erosion of the waves and are an excellent indicator of sea level variations.

Habitat: It is found in the midlittoral zone, the line "at sea level". That's the reason why it has a high value as an indicator species of the impacts on the shore.

Main threats: Coastal constructions, fuel spills that reach the shore, frequentation of the coast "trampling".

Legal protection: Vulnerable.

Dendropoma labichei

Scyllarides latus.

Cigala gran o esclop.

Cigala, Cigarra de mar mediterrànea.

Mediterranean slipper lobster.

Maja squinado.

Cranca de Balears.

Centollo.

European spider crab.

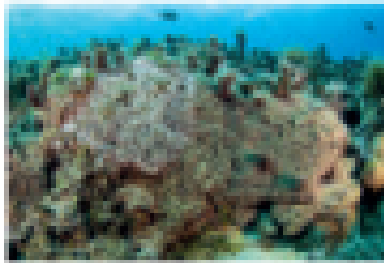

Homarus gammarus.

Llamàntol.

Bogavante.

Lobster.

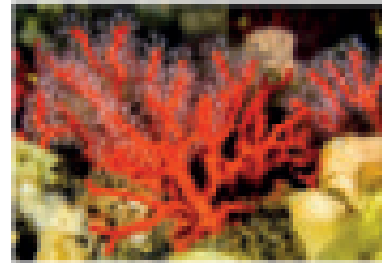

Cladocora caespitosa.

Madrèpora mediterrània.

Madrépóra mediterrànea.

Mediterranean madrepore.

Corallium rubrum.

Corall.

Coral rojo.

Red coral.

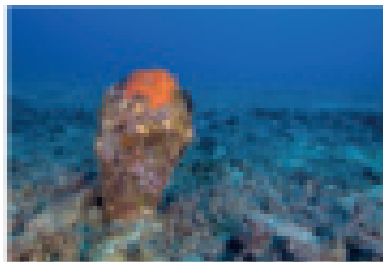

Paramuricea clavata.

Gorgònia roja.

Gorgonia roja.

Red gorgonian sea fan.

Pinna nobilis.

Enclotxa.

Nacra.

Noble pen Shell or Fan mussel.

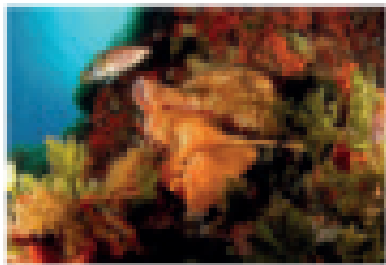

Pinna rudis.

Nacra rugosa.

Abanico.

Rough pen shell.

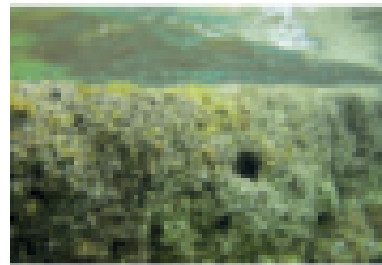

Charonia lampas.

Corn.

Tritón.

Red triton.

Dendropoma lebeche.

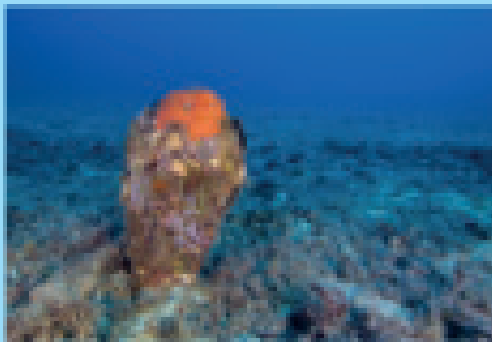
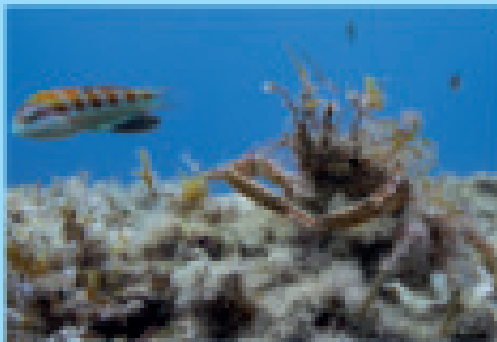
Tenassa.

Arrecife mediterráneo.

Mediterranean vermetid.

Si les has vist al litoral balear, per favor, avisa al Servei de Protecció d'Espècies
Si las has visto en el litoral balear, por favor avisa al Servicio de Protección de Especies
If you have seen them on the Balearic coast, please notify the Wildlife Conservation Service

especies@dgcapea.caib.es

Telf. +34 971 784 956

WHATSAPP: +34 606875244

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT
I TERRITORI

